

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 113/2004(57))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «CAPITAL TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 23 Φεβρουαρίου, 2005

Ενώπιον: κ. Νίκου Παπαιωάννου, Προέδρου, κ. Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Νίκου Παπαμιχαήλ, κ. Μαίρης Κουτσελίνη, κ.Μαρίας Δωρίτη, κ. Ανδρέα Κων/νίδη και κ. Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει τις από μέρους του σταθμού πιθανές παραβάσεις των κανονισμών **21(5), 21(6), 22(1), 26(η), 32(3)(β) και 37(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

21(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολουθούν.*

21(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22(1) Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-

α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά

β) Ακουστική, (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής

γ) Οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- i. (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση
- ii. (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών
- iii. (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών
- iv. (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοχτώ ετών
- v. (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου

26(η) Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι σκηνές βίας σε κινούμενα σχέδια ή άλλα παιδικά προγράμματα.

32(3)(β) Απαγορεύεται η προβολή εντός οικογενειακής ζώνης ταινιών κινουμένων σχεδίων που περιέχουν σκηνές βίας, έστω και αν οι κατασκευαστές τους τις θεωρούν «παιδικές».

37(δ) Απαγορεύεται η επίδειξη σε ενημερωτικά προγράμματα εξορκισμών ή πνευματιστικών πρακτικών. Ψυχαγωγικά προγράμματα που περιέχουν τέτοια φαινόμενα απαγορεύεται να προβάλλονται εντός οικογενειακής ζώνης.

Κατόπιν σχετικής απόφασης, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **12.11.2004** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις ή / και παραστάσεις και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην προαναφερθείσα επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του σταθμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία:

1. Στις **26.8.2004** μεταξύ των ωρών **09.00 -11.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων **«Scooby-Doo»**, το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **σκηνές βίας και σκηνές μαύρης μαγείας μη κατάλληλες για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το συγκεκριμένο επεισόδιο κινουμένων σχεδίων αφορά τις περιπέτειες μιας τετραμελούς παρέας κι ενός σκύλου (του Scooby-Doo), οι οποίοι διερευνούν μια σειρά από μεταφυσικά φαινόμενα που λαμβάνουν χώρα σε στοιχειωμένα σπίτια.

Στην πρώτη σκηνή εμφανίζεται ένα γιγάντιο πρασινωπό τέρας να κυνηγά την παρέα σε ένα στοιχειωμένο κάστρο. Στο τέλος το τέρας σωριάζεται στο πάτωμα και αποκαλύπτεται το πραγματικό του πρόσωπο.

Σε επόμενη σκηνή εμφανίζεται ένα σκελετωμένο χέρι και στη συνέχεια ένα πράσινο φως που μοιάζει με κεραυνό, το οποίο παίρνει μια τρομακτική μορφή και στο τέλος μετασχηματίζεται σε ζόμπι.

Ακολούθως παρουσιάζεται μια σειρά από περίεργα καιρικά φαινόμενα όπως άνεμοι και κεραυνοί. Στη συνέχεια ένας πράσινος κεραυνός πέφτει σε μια λίμνη και τότε κάνουν την εμφάνιση τους ένα πλήθος από ζόμπι που κυνηγούν τους πρωταγωνιστές.

Στην τελευταία σκηνή εμφανίζονται δυο γυναίκες με τρομακτική μορφή να βρίσκονται σε ένα χώρο που μοιάζει με χώρο τελετών μαύρης μαγείας και να έχουν στα χέρια τους τέσσερα κέρνα ομοιώματα.

Η μια απευθυνόμενη στα άτομα που έχει παγιδεύσει μέσα στο χώρο της τελετής λέει χαρακτηριστικά: «Κάθε Σεπτέμβρη με την πανσέληνο απομυζώ τη δύναμη της ζωής από τα θύματα για να διατηρήσω την αθανασία μου.»

Στη συνέχεια οι γυναίκες μεταμορφώνονται σε τριχωτά τέρατα τα οποία συμπλέκονται με ζόμπι.

Στο τέλος τα τέρατα αποσυντίθενται και εξαφανίζονται.

2. Στις **26.8.2004**, μεταξύ των ωρών **09.00 - 11.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων **«Scooby-Doo»**, το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **26(η)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **26.8.2004**, μεταξύ των ωρών **09.00 - 11.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων **«Scooby-Doo»**, το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**,

μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις 26.8.2004, μεταξύ των ωρών 09.00 - 11.00, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «Scooby-Doo», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση (Κ), μεταδόθηκαν σκηνές πνευματιστικών πρακτικών κατά παράβαση του κανονισμού 37(δ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις 26.8.2004, μεταξύ των ωρών 09.00 - 11.00, μεταδόθηκε επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «Scooby-Doo». Πριν από την έναρξη του προγράμματος, ο σταθμός έδωσε την οπτική ένδειξη (Κ). Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω προγράμματος, αφού περιείχε σκηνές βίας και σκηνές μαύρης μαγείας κατά παράβαση του κανονισμού 22(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1

6. Στις 26.8.2004, μεταξύ των ωρών 09.00 - 11.00, μεταδόθηκε επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «Scooby-Doo». Ο σταθμός δεν μερίμνησε να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο της εκπομπής που παρακολουθούν, καθότι η σήμανση (Κ) που δόθηκε, δεν συνάδει με το περιεχόμενο του προγράμματος, καθότι

περιείχε σκηνές βίας και σκηνές μαύρης μαγείας κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Με επιστολή του ημερομηνίας **26.11.2004**, ο Διευθυντής του σταθμού κ.Αχιλλέας Δημητρίου ανέφερε τα ακόλουθα:

«(...)Αναφέρομαι στην επιστολή σας με αρ. φακ. 113/2004(57) και ημερομηνία 12/11/2004 για πιθανές παραβάσεις των κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1), 26(η), 32(3)(β) και 37(δ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) και σας πληροφορώ ότι επιθυμώ να παρευρεθώ ενώπιον της Αρχής κατά την εξέταση της υπόθεσης.»

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομ. **17/2/2005** κάλεσε τον σταθμό στη συνεδρία της ημερομ. **23.2.2005** όπου θα εξεταζόταν η εν λόγω υπόθεση.

Κατά την ενώπιον της Αρχής ακροαματική διαδικασία στις **23.2.2005** ο Διευθυντής του σταθμού κ. Αχιλλέας Δημητρίου προσκόμισε επιστολή του κλινικού ψυχολόγου κ. Θέμη Αντωνίου στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα:

*«(...) Έχω παρακολουθήσει τις ταινίες “The Mighty Hercules” και “Scooby Doo” που προβλήθηκαν από το κανάλι **Capital Tv** στις **4.3.2004** και **26.8.2004** αντίστοιχα και αναφέρω ότι αυτές οι δύο ταινίες δεν περιείχαν τέτοιες έντονες σκηνές βίας ή τρόμου που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τον ψυχικό κόσμο του παιδιού.»*

Ο κ. Δημητρίου υποστήριξε ότι αν ο λειτουργός που ανέλαβε τη διερεύνηση της υπόθεσης, παρακολουθούσε ολόκληρο το επεισόδιο και όχι μόνο ορισμένα

αποσπάσματα, θα είχε διαμορφώσει διαφορετική εικόνα σχετικά με το περιεχόμενο του εν λόγω προγράμματος.

Επεσήμανε ακόμη ότι η συγκεκριμένη σειρά κινουμένων σχεδίων πραγματεύεται το θέμα της μάχης του καλού και του κακού, ένα θέμα με το οποίο τα παιδιά εξοικειώνονται από πολύ μικρή ηλικία και παρομοίωσε τις σκηνές με τα τρομακτικά πρόσωπα σαν τη γιορτή του καρναβαλιού, κατά τη διάρκεια της οποίας οι άνθρωποι βρίσκουν την ευκαιρία να μεταμορφωθούν σε κάτι διαφορετικό από αυτό που είναι στην πραγματικότητα.

Στη συνέχεια της ακροαματικής διαδικασίας, ανέφερε ότι ο ορισμός της λέξης «μαγεία» είναι υποκειμενικός και δεν αναφέρεται σε κανένα από τα άρθρα του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου και σε κανένα από τους προαναφερθέντες κανονισμούς.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του Διευθυντή του Σταθμού, επισημαίνουμε ότι έγινε η παρακολούθηση ολόκληρου του επεισοδίου από τη λειτουργό της Αρχής και όχι μόνο ορισμένων αποσπασμάτων.

Ο ισχυρισμός του σταθμού ότι οι σκηνές με τα τρομακτικά πρόσωπα που μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω επεισοδίου παρομοιάζονται με τη γιορτή του καρναβαλιού δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Η γιορτή του καρναβαλιού είναι ένας καθιερωμένος θεσμός, οι εκδηλώσεις του οποίου διοργανώνονται μια φορά τον χρόνο από τους δήμους κάθε πόλης. Στις εκδηλώσεις αυτές οι γονείς έχουν το δικαίωμα της επιλογής αν θα επιτρέψουν στα παιδιά τους ή όχι να παρευρεθούν.

Αντίθετα, το συγκεκριμένο επεισόδιο της σειράς **“Scooby Doo”** που μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης από τον εν λόγω σταθμό, περιείχε σκηνές μη κατάλληλες για ανηλίκους.

Στην Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται σαν οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση τα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση προνοιών της νομοθεσίας.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του σταθμού ότι ο ορισμός της λέξης «μαγεία» είναι υποκειμενικός και δεν υπάρχει σαφής ερμηνεία, επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με το λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Γ. Μπαμπινιώτη, η ερμηνεία της λέξης «μαγεία» έχει ως εξής : **«το σύνολο των πράξεων(συνήθως τελετουργικών) με τη χρήση αντικειμένων (λ.χ ειδικών φίλτρων, βοτανιών) ή των λόγων με τα οποία πιστεύεται ότι μπορεί κανείς να κάνει αόρατες δυνάμεις της φύσεως, πνεύματα, δαίμονες, να επιδράσουν για την επίτευξη επιθυμητού σκοπού (απόκτηση αγαθού, ωφέλεια ή βλάβη προσώπου)».**

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει όπως επιβάλει στο σταθμό την κύρωση της **προειδοποίησης** για τη κάθε μία των παραβάσεων των κανονισμών **21(5), 21(6) 22(1), 26(η), 32(3)(β) και 37(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'N. Papaiwannou', with a large, sweeping horizontal stroke above it.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Λ.Σ.